

Arla Plast AB

Kompletterande MKB för detaljplan, Västanaå 10:3, Borensberg

Datum: 2025-08-21	Rev. Datum:	Uppdragsnummer:
Upprättad av: Alexandra Frost	Granskad av: Johan Ericsson	

INNEHÅLL

1	ICKE TEKNISK SAMMANFATTNING	3
2	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	4
3	SYFTE OCH OMFATTNING	5
4	BEHOVSBEDÖMNING	5
5	SAKAVGRÄNSNINGAR	5
6	KOMMUNALA PLANFÖRUTSÄTTNINGAR.....	6
7	GEOGRAFISK AVGRÄNSNING OCH KORT OMGIVNINGSBESKRIVNING	7
8	MKB-PROCESSEN MED SAMRÅD	7
9	MILJÖMÅL	8
10	ALTERNATIVREDOVISNING	9
10.1	NOLLALTERNATIV.....	9
10.2	PLANFÖRSLAG	9
11	ANALYS AV MILJÖASPEKTER.....	9
11.1	RISK FÖR PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖ.....	9
11.2	STÖRNINGAR OCH PÅVERKAN PÅ OMGIVANDE BOSTÄDER I FORM AV BULLER, SKUGGBILDNING OCH SYNINTRYCK. 11	
11.3	DAGVATTENHANTERING	14
11.4	RISK FÖR FÖRORENINGSSPRIDNING.....	15
12	SAMLAD BEDÖMNING.....	16

1 ICKE TEKNISK SAMMANFATTNING

Arla Plast AB har ansökt om planläggning för tillbyggnad av befintlig industriverksamhet. Planområdet ligger i Borensberg och omfattar fastigheten Västanå 10:3. Arla Plast vill kunna utföra en tillbyggnad på cirka 6 000 kvadratmeter, där tillbyggnaden planeras ha en maxhöjd på 15 meter. För att genomföra detta krävs en ny detaljplan, som möjliggör förändrad gestaltning inom planområdet. Syftet med den nya detaljplanen är således att få till stånd bättre förutsättningar för företagets verksamhet genom att utveckla planområdet för att möjliggöra att mer av verksamheten förläggs inomhus, ökad bygghöjd samt möjlighet för ökad byggrätt inom planområdet.

I samband med upprättandet av den nya detaljplanen har denna kompletterande miljökonsekvensbeskrivning upprättats. Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning är tänkt att komplettera den tidigare miljökonsekvensbeskrivningen som upprättades år 2006, vid den mer genomgripande förändring av detaljplanen som gjordes då.

Den samlade bedömningen av de miljökonsekvenser som den nya planen innebär att planändringen inte kommer att påverka närliggande riksintresse. De aspekter som således har bedömts som relevanta är risk för påverkan på riksintresse för kulturmiljö, störningar och påverkan på omgivande bostäder i form av synintryck, buller och skuggbildning samt hantering av dagvatten och risk för föroreningsspredning från förorenade områden.

Den nya detaljplanen bedöms inte ge upphov till betydande miljöpåverkan, bedöms inte påverka miljö kvalitetsnormer eller påverka miljö kvalitetsmål på ett negativt sätt.

För närboende bedöms planen som positiv ur bullersynpunkt då detta kommer att minska då en del av verksamheten kan ske inomhus istället för utomhus. Även om verksamheten kommer att bli mer synlig från närliggande bostäder bedöms inverkan på landskapsbilden för närboende bli försumbar. Skuggeffekter som påverkar närboende bedöms inte uppkomma.

Dagvattenhanteringen kommer behöva utredas för den planerade verksamheten, åtminstone på ett översiktligt plan, och vid behov byggas ut/om, men det bedöms det finnas goda möjligheter för.

Den planerade byggnationen som planen medger innebär att förekommande föroreningar i jord och grundvatten behöver avhjälpas, men det bedöms finnas förutsättningar för en förbättrad föroreningsituation på sikt inom fastigheten då dessa åtgärder utförts.

2 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

UPPDRAGSNAMN: Kompletterande MKB för detaljplan
UPPDRAGSNUMMER: 5003485
UPPRÄTTAD DATUM: 2025-08-20
REVIDERAD DATUM: -

BESTÄLLARE: Arla Plast AB
BESTÄLLARENS OMBUD:
Stefan Liminga
Strategic Project Manager

KONSULT: Mitta AB

Organisationsnummer:
556676–6647
Uppdragsledare:
Alexandra Frost

Granskare:
Johan Ericsson

Företagsadress:
Idögatan 26,

Epost:
Alexandra.frost@mitta.se

BERÖRD KOMMUN Motala kommun

3 SYFTE OCH OMFATTNING

Arla Plast AB har ansökt om planläggning för tillbyggnad av befintlig industriverksamhet. Planområdet ligger i Borensberg i och omfattar fastigheten Västanå 10:3. Arla Plast vill kunna utföra en tillbyggnad 6 000 kvadratmeter, där tillbyggnaden planeras ha en maxhöjd på 15 meter. För att genomföra detta krävs en ny detaljplan, som möjliggör förändrad gestaltning inom planområdet.

Syftet med den nya detaljplanen är således att få till stånd bättre förutsättningar för företagets verksamhet genom att utveckla planområdet för att möjliggöra att mer av verksamheten förläggs inomhus, ökad bygghöjd samt möjlighet för ökad byggrätt inom planområdet. Den tilltänkta byggnationen rör lagring samt lastning/lossning. Tanken är inte att den totala volymen av produkter som produceras framgent ska ökas utan bedömningen är att den kommer ligga kvar på nuvarande nivå. Syftet med tillbyggnaden är alltså att lagring samt lastning/lossning sker inomhus och ersätter då lagring som idag sker i tält på tomten samt den lastning/lossning som idag sker utomhus.

I samband med upprättandet av den nya detaljplanen har denna kompletterande miljökonsekvensbeskrivning upprättats. Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning är tänkt att komplettera den tidigare miljökonsekvensbeskrivningen som upprättades år 2006, vid den mer genomgripande förändring av detaljplanen som gjordes då. Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning ska utgöra beslutsunderlag för beslut avseende detaljplan i området, för att möjliggöra god samhällsplanering.

Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen är att ge en samlad bild av föreslagna åtgärders inverkan, positiva som negativa, på människors hälsa och miljön.

4 BEHOVSBEDÖMNING

Enligt 4 kap. 34 § plan och bygglagen ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas som följer bestämmelserna i 6 kap. 11-18 och 22 § miljöbalken, om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan så som avses i 4 § Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivning. En behovsbedömning av om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska därför göras. Detaljplanen för Västanå 10:3 antas inte medföra betydande miljöpåverkan, men en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats i enlighet med 6 kap miljöbalken för att utreda miljöpåverkan kopplat till den aktuella planen.

5 SAKAVGRÄNSNINGAR

Miljökonsekvensbeskrivningen omfattar endast de förändringar som den nya detaljplanen innebär och därtill kopplade konsekvenser för människors hälsa och miljön.

Delar av fastighetens norra område omfattas av riksintresset för friluftsliv – Göta kanals vattensystem. Planen bedöms inte förändra förhållandena eller förutsättningarna för riksintresset för friluftsliv, och bedöms därmed inte påverka riksintresset.

Fastigheten ligger inom totalförsvarets MSA-områden för Karlsborgs övningsflygplats och för Malmens flottiljflygplats. Området berörs även av totalförsvarets stoppområde för höga objekt. Planens maximalt tillåtna bygghöjd kommer inte att överskrida maxhöjden för totalförsvarets riksintresse och därför bedöms inte påverka riksintresset.

De aspekter som således har bedömts som relevanta är:

- Risk för påverkan på riksintresse för kulturmiljö
- Störningar och påverkan på omgivande bostäder i form av synintryck, buller och skuggbildning
- Hantering av dagvatten
- Risk för föroreningsspridning från förorenade områden

I övrigt hänvisas till den tidigare miljökonsekvensbeskrivningen från år 2006.

6 KOMMUNALA PLANFÖRUTSÄTTNINGAR

Planområdet omfattas av en fördjupad översiktsplan från år 2013. I denna ingår planområdet, fastigheten Västanå 10:3, som en del i ett större verksamhetsområde i södra Borensberg.

Fastigheten Västanå 10:3 omfattas idag utav tre detaljplaner, detaljplan 419, 510 och detaljplan 591. DP 419 som omfattar fastighetens södra del, reglerar att 40% av tomten får bebyggas med en byggnadshöjd på 8 meter. Fristående silo, skorsten och dylikt får ha en totalhöjd på 15 meter. DP 591 som omfattar majoriteten av fastighetsytan, reglerar att fastigheten har en byggnadsarea på 20 000 kvadratmeter. DP 510 omfattar enbart en remsa prickmark som delar av de andra två detaljplanerna.

Den nya detaljplanen kommer att tillåta en byggnadsarea om 50% inom planområdet i högst två våningsplan. Det innebär att planområdet högsta byggnadsarea är ca 35 000 kvm. Bebyggs planområdet i två plan så ger det en bruttoarea på 70 000 kvm. Generell högsta nockhöjd kommer att vara 15 meter, med undantag för den nordligaste delen som även i fortsättningen kommer att tillåta en högsta höjd på 8 meter.

I detaljplanens arbete har särskild hänsyn tagits till närheten till riksintresset kulturmiljövård, Göta kanal, samt närliggande bostäder och verksamheter

I och med att planförslaget antas upphör ovan nämnda planer att gälla inom planområdet.

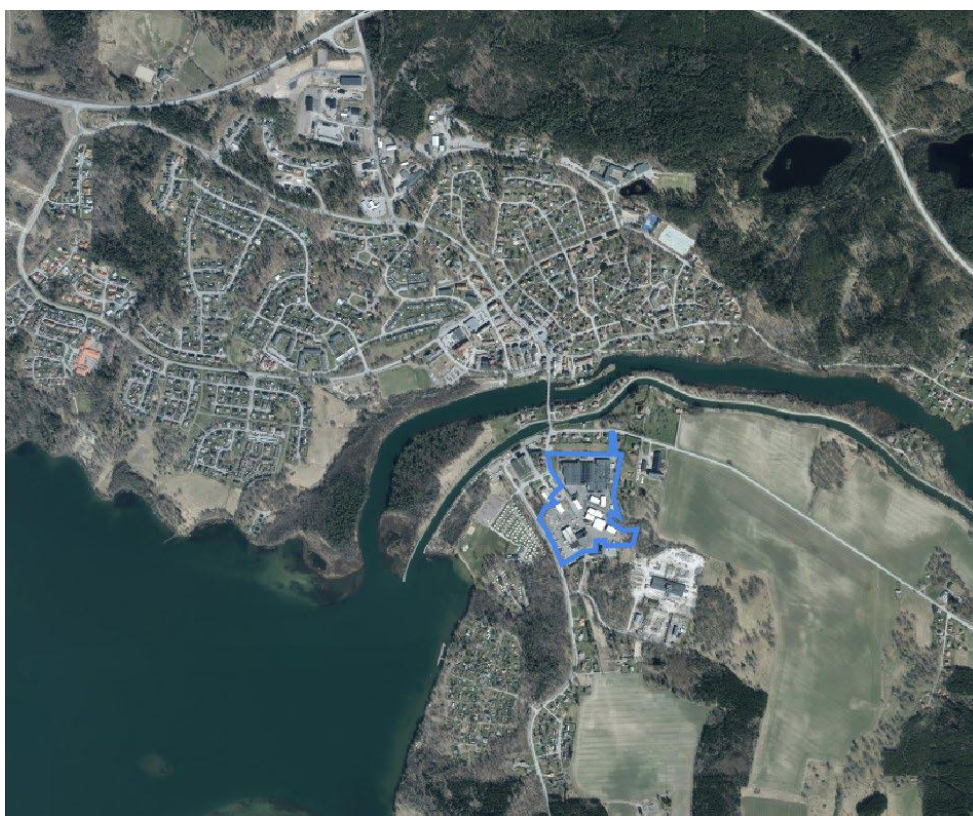
7

**GEOGRAFISK AVGRÄNSNING OCH KORT
OMGIVNINGSBESKRIVNING**

Planområdet utgör fastigheten Västånå 10:3, som är lokaliserad i södra Borensberg, Motala kommun. Fastigheten omges idag av bostäder i nordlig och nordvästlig och nordöstlig riktning. I västlig riktning återfinns ett område med fritidshus men även vissa fastigheter med verksamheter. I sydlig riktning återfinns verksamheter och i sydvästlig riktning vegeterad kommunägd mark samt åkermark.

Grundvattenförekomsten för området är Bergs slussar (WA30190595), som har en god kemisk status och god kvantitativ status.

Det finns två stycken ytvattenförekomster som ligger utanför aktuellt område. Göta kanal (WA26389923) ligger norr om området och har måttlig ekologisk potential och uppnår inte en god kemisk status. Boren (WA49976459) ligger väster om området och har måttlig ekologisk status och uppnår ej en god kemisk status.

Figur 1. Planområdet fastigheten Västånå 10:3 markerat i blått. Källa Motala kommun.

8

MKB-PROCESSEN MED SAMRÅD

Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram parallellt med den nya detaljplanen. Då en miljökonsekvensbeskrivning utgör en process och inte ett dokument kan denna komma att förändras under detaljplanearbetets gång och i samband med samråd utifrån synpunkter från Länsstyrelse, närboende och andra intressenter, varvid aspekter kan

komma att tillkomma eller tas bort, allt eftersom kunskapen om miljöaspekterna ökar.

Inför granskning och samråd har följande miljöaspekter bedömts behöva studeras vidare:

- Risk för påverkan på närliggande kulturmiljöintresse
- Störningar och påverkan på omgivande bostäder i form av buller, skuggbildning och synintryck.
- Dagvattenhantering
- Risk för föroreningsspridning

Efter granskning och samråd kommer eventuella förändringar i miljökonsekvensbeskrivningen att redovisas nedan.

9 MILJÖMÅL

Riksdagen har antagit mål för miljökvaliteten inom 16 områden. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturresurser som är ekologiskt hållbara på lång sikt. Nedan redovisas detaljplanens bedömda konsekvenser för respektive miljömål.

Nationellt miljömål

Planens konsekvenser

Begränsad
klimatpåverkan

Planen bedöms inte medföra någon direkt påverkan på klimatet.

Frisk luft

Se ovan. Planen bedöms inte medföra att miljöbalkens miljökvalitetsnormer överskrids.

Giftfri miljö

Det finns risk för spridning av befintlig förorening om denna ej hanteras rätt, men vid rätt hantering minskar mängden föroreningar inom planområdet.

Levande sjöar och
vattendrag

Utformning av dagvattensystemet på ett fullgott sätt skyddar recipienten mot föroreningar.

Grundvatten av god
kvalitet

Utformning av dagvattensystemet på ett fullgott sätt skyddar grundvattnet mot föroreningar.

Myllrande våtmarker

Våtmarker berörs ej av planförslaget.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapet berörs ej av planförslaget.

God bebyggd miljö	Påverkan på närboende bedöms minska då planen innebär minskad bullerstörning när vissa delar av verksamheten byggs in. Skuggeffekter bedöms inte påverka närboende med visuellt kommer huvudbyggnaden att synas mer. Riksintresset för kulturmiljö bedöms inte påverkas.
Ett rikt växt- och djurliv	Området utgörs av en industrifastighet som start påverkad av befintlig verksamhet och planförslaget saknar således betydelse för växt- och djurlivet. Dagvattensystemet utformas för att minska påverkan på djur- och växtlivet i recipienten.

10 ALTERNATIVREDOVISNING

Syftet med nollalternativet är att ge en likvärdig bas för jämförelser mellan olika alternativ. Eftersom omfattningen på ändringarna i den nya detaljplanen jämfört med den gamla detaljplanen är begränsade bedöms det endast finnas två alternativ, nollalternativet och planförslaget.

10.1 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att någon planändring inte kommer till stånd och att Arla Plast planerade byggnation således inte kan genomföras enligt vad som önskas av bolaget. Då befintlig detaljplan tillåter ökad nyttjandegrad kan fortfarande byggnation ske inom fastigheten men till en höjd maximalt om 8 meter över marknivå och fristående silo, skorsten och dyl med en höjd om 15 meter. Verksamhetsbuller vid lastning och lossning kvarstår på nuvarande nivå

10.2 Planförslag

Planförslaget innebär att byggnadshöjden inom planområdet blir 15 meter över markytan. Den ökade byggnadshöjden medger därmed inbyggnad av den yta som Arla Plast använder för lagring, lastning och lossning av material.

11 ANALYS AV MILJÖASPEKTER

11.1 Risk för påverkan på riksintresse för kulturmiljö

11.1.1 Nulägesbeskrivning/problembeskrivning

I fastighetens närmaste omgivning finns ett riksintresse för kulturmiljö, Göta kanal. Riksintresset utgörs av kanalen som sådan samt Kanalinspektorsbostaden, slussvaktarboställe, "Göta hotell", Gästgivaregården, Västana herrgård och stenvalvbron från 1787 i

Borensberg. Det är viktigt att denna miljö bevaras och att det inte förekommer påverkan på riksintresset.

11.1.2 Planförslag

Planförslaget innebär ingen byggnation inom riksintresset men i dess närhet.

11.1.3 Effekter/konsekvenser

Nollalternativ

Nollalternativet innebär ingen byggnation med ökad bygghöjd. Verksamheten är idag delvis synlig från riksintresset med bedöms ej störa detta.

Planförslag

Vid en ökad byggnadshöjd kommer verksamheten bli något mer synlig från riksintresset än idag men detta bedöms ej utgöra en störning för riksintresset då det finns byggnader och vegetation emellan riksintresset och verksamheten och avståndet till verksamheten från riksintresset är relativt stor. Därmed upplevs inte den framtida byggnadsvolymen så stor.

Figur 2-3. Vy från andra sidan Göta kanal mot Arla Plast, där den nya byggnaden illustreras i grått.

11.2 Störningar och påverkan på omgivande bostäder i form av buller, skuggbildning och synintryck.

11.2.1 Nulägesbeskrivning/problembeskrivning

I dagsläget finns det inom planområdet en större anläggning/byggnad samt flera materialtält. Det sker idag en mängd transporter med truck samt lastning och lossning från lastbil utomhus, vilket orsakar buller som kan störa omgivningen, även om bullernivåerna enligt utförda mätningar ligger under gällande gränsvärden.

På de flesta platser runtomkring verksamheten kan verksamheten på Västanå 10:3 ses olika mycket. Krönet på Linköpingsvägen (Plats 5) är den plats där verksamheten inte syns alls. Verksamheten är således idag synlig från flera av de närliggande bostäderna, men då i första hand verksamhetens silos och tak. Verksamhet innebär inte någon skuggning vid någon tid på året utanför planområdet tillika fastighetsgräns.

11.2.2 Planförslag

Genom att utöka huvudanläggningen kan arbete, lagring, lastning och truckkörning ske inomhus inom verksamhetens lokaler och därmed kan ljudnivåerna minska från verksamheten. Den ökade höjden på byggnaden kommer att innebära att denna syns mer från flera platser i omgivningen, såväl i landskapet som från kringliggande bostäder. Skuggbildningen runt byggnaden kommer att öka med en ökad byggnadshöjd.

11.2.3 Effekter/konsekvenser

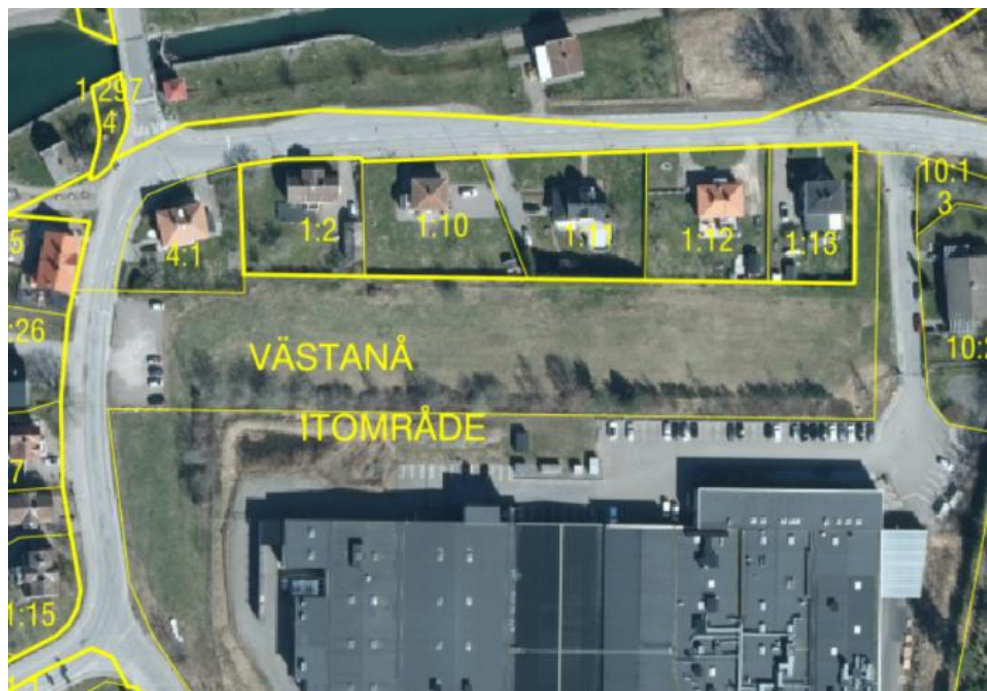
Nollalternativ

Nollalternativet innebär att ingen inbyggnad av ytan som används för lastning och lossning kan genomföras eftersom detta kräver en högre höjd än vad planen tillåter idag. Bullernivåerna kvarstår i nuvarande nivåer.

Planförslag

Den ökade byggnadshöjden innebär att ytan som används för lagring, lastning och lossning byggs och dessa aktiviteter då kan genomföras inomhus med god bullerdämpning som följd. Bullernivåerna från verksamheten bedöms därmed blir bättre för området och för angränsande fastigheter, vilket är positivt för närmiljön.

Sommartid kommer skuggbildningen av en ökad byggnadshöjd inte påverka kringliggande fastigheter. Vintertid är det endast byggnaden på fastigheten Västanå tomtområde 1:17, som tillåter användningen småindustri och bostadsändamål, som skulle delvis skulle hamna i skugga på förmiddagen. Denna del av fastigheten återfinns norr om verksamheten och är ej bebyggd, se figur 4 nedan, och således bedöms skuggeffekter ej påverka närboende.

Figur 4. Urklipp över del av Västanå tomtområde 1:17 och Västanå 10:3. Karta hämtad från Min Karta, Lantmäteriet.

En ökad byggnadshöjd kommer göra verksamheten mer synlig för närliggande bostäder. Påverkan på landskapet för närboende bedöms som försumbar, då byggnaden redan idag är synlig från flera platser och då avstånd, placering och vegetation mellan verksamheten och bostäder gör att den framtida byggnadsvolymen inte upplevs som så stor, se figur 5-6 nedan.

Figur 5-8. Vy från närliggande bostäder mot Arla Plast, där den nya byggnaden illustreras i grått.

11.3 Dagvattenhantering

11.3.1 Nulägesbeskrivning/problembeskrivning

Dagvatten uppstår idag från hårdgjorda ytor i form av asfaltsytor, som måste hanteras på ett korrekt sätt för skydda grundvatten och ytvattenrecipient. I fastighetens norra område har delar av marken

karterats som instängda områden i samband med tidigare utförd skyfallsinventering.

11.3.2 Planförslag

Tillbyggnad sker ej i det norra området, varför detta inte kommer påverka dagvattensituationen. Tidigare hårdgjorda ytor omvandlas till byggnadstak och mängden dagvatten bedöms ej förändras tillbyggnaden. Tidigare gjort dagvattenutredning baserar sig dock ej på dagens normer, vilket gör att det ej är klarlagt om befintligt dagvattensystem klarar häftigare och större regn.

11.3.3 Effekter/konsekvenser

Nollalternativ

Nollalternativet innebär ingen skillnad mot planförslaget vad gäller dagvattenmängder då de ytor som planeras bebyggas är hårdgjorda idag.

Planförslag

Planförslaget ingen skillnad mot planförslaget vad gäller dagvattenmängder och det finns ett behov av att utreda hur befintlig dagvattenanläggning klarar större och häftigare regn samt att dagvatten från den utökade byggnadsdelen avleds till denna.

Åtgärd

Det ska utredas om befintlig dagvattenanläggning klarar större och häftigare regn samt att avledningen från den utökade byggnadsdelen avleds till denna. Vid behov ska dagvattenanläggningen byggas om och utökas så den klara tillkommande dagvatten och dagens normer så att grundvatten och närliggande ytvattenrecipienter skyddas. Det bedöms finnas goda möjligheter för eventuell ombyggnation på befintlig plats.

11.4 Risk för föroreningsspridning

11.4.1 Nulägesbeskrivning/problembeskrivning

Länsstyrelsen har pekat ut fastigheten som ett potentiellt förorenat område med riskklass 3. Föroreningen grundar sig från drivmedelshantering, men även tillverkning av tegel, betong och cement.

Det har utförts en miljöteknisk undersökning i ett område i angränsande det område som Arla Plast önskar bebygga, där markföroreningar i form av petroleumkolväten, arsenik över riktvärde för mindre känslig markanvändning i jord och förhöjda halter av koppar, mangan, arsenik och petroleumkolväten i grundvatten påträffats. Detta kan delvis bero på höga bakgrundshalter, bortsett från oljeföroreningen.

11.4.2 Planförslag

Planförslaget innebär att en del av den hårdgjorda ytan inom fastigheten kommer bebyggas, varvid det kommer att beröra potentiellt förorenade områden inom fastigheten.

11.4.3 Effekter/konsekvenser

Nollalternativ

Nuläget rörande förorenade områden förblir oförändrat. Med nuvarande markanvändning bedöms inte övriga föroreningshalter ge någon förhöjd miljö- och hälsorisk i undersökt område.

Planförslag

En urschaktning av jord kommer att behöva utföras för grundläggning av den nya byggnaden. I samband med detta bedöms det kunna föreligga risk för förekomst av föroreningar i jorden inom det berörda området där byggnation planeras och därmed för behov av avhjälpandeåtgärder avseende förorenad jord och eventuellt även grundvatten. Det finns risk att överskottsmassor inte kommer kunna återvinnas fritt utanför området utan en anmälan eller ett tillstånd, utan behöver då bortskaffas till godkänd avfallsmottagare.

Åtgärd

Jordprovtagning ska utföras i lämplig omfattning för att säkerställa att förorening inte byggs in och överskottsmassor hanteras på ett korrekt sätt. Vid behov ska lämpliga avhjälpandeåtgärder med efterföljande kontroll i samband med den av Arla Plast planerade byggnation utföras. Vid behov av avhjälpandeåtgärderna ska dessa föregås av en 28§-anmälan enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I samband med kommande markarbeten kan det även var lämpligt att kontrollera förekommande föroreningshalter i grundvatten över tid genom upprättande av ett kontrollprogram för grundvatten.

12 SAMLAD BEDÖMNING

Den samlade bedömningen är att den nya planen inte kommer att påverka närliggande riksintresse.

För närboende bedöms planen som positiv ur bullersynpunkt då detta kommer att minska då en del av verksamheten kan ske inomhus istället för utomhus. Även om verksamheten kommer att bli mer synlig från närliggande bostäder bedöms inverkan på landskapsbilden för närboende bli försumbar. Skuggeffekter som påverkar närboende bedöms inte uppkomma.

Dagvattenhanteringen kommer behöva utredas för den planerade verksamheten, åtminstone på ett översiktligt plan, och vid behov byggas ut/om, men det bedöms det finnas goda möjligheter för.

Den planerade byggnationen som planen medger innebär att förekomst av föroreningar i jord och grundvatten behöver kontrolleras och vid behov avhjälpas, men det bedöms finnas förutsättningar för en förbättrad föroreningssituation på sikt inom fastigheten då kontroll, lämplig masshantering och eventuellt avhjälpandeåtgärder utförts.